

процесі аналізу необхідно вивчити фактори зміни величини прибутку оподаткування, суми виплачених дивідендів, відсотків, податків з прибутку, розміру чистого прибутку, відрахувань у фонди підприємства.

6. Значну роль в обґрунтуванні управлінських рішень в бізнесі відіграє аналіз беззбитковості, методика якого базується на дослідженні співвідношення між наступними групами найважливіших економічних показників: «витрати — обсяг виробництва (реалізації) продукції — прибуток» і прогнозуванні критичної та оптимальної величини кожного з цих показників при заданому значенні інших.

7. Великий інтерес представляє методика аналізу прибутку, яка широко використовується в західних країнах. На відміну від традиційної методики аналізу, використовуваною на вітчизняних підприємствах, вона дозволяє повніше вивчити взаємозв'язки між показниками та точніше виміряти вплив факторів. Порівняльний аналіз пізнавальних властивостей різних методик факторного аналізу прибутку переконує нас в перевазі методики аналізу беззбитковості, що дозволяє досліджувати та кількісно виміряти не тільки безпосередні, але і опосередковані зв'язки і залежності. Використання цього методу у фінансовому менеджменті вітчизняних підприємств дозволить ефективніше управляти процесом формування фінансових результатів.

9. Методика аналізу рентабельності не враховує взаємозв'язок «витрати - обсяг - прибуток». По даній методиці рівень рентабельності не залежить від обсягу продажів, оскільки із зміною останнього відбувається рівномірне збільшення прибутку і суми витрат. Насправді, як ми вже переконалися, і прибуток і витрати підприємства не змінюються пропорційно обсягу реалізації продукції, оскільки частина витрат є постійною. Тому обсяг продажів надає вплив на рівень рентабельності, що можна встановити за допомогою маржинального аналізу. Перевага розглянутої методики аналізу показників рентабельності полягає в тому, що при її використанні враховується взаємозв'язок елементів моделі, зокрема обсягу реалізації, витрат і прибутку. Це забезпечує точніше обчислення впливу факторів і як наслідок — вищий рівень планування і прогнозування фінансових результатів.

Юрій БЕРНИК

слухач магістратури

Тернопільський національний економічний університет

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ДІАГНОСТИКИ ТА ЇЇ МІСЦЕ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Діагностика характеризується розпізнаванням стану підприємства через вивчення його діяльності за певний період з використанням відповідних джерел даних, спрямованих на визначення впливу факторів та запобігання кризовим явищам.

Економічна та фінансова діагностика – це вивчення економічного стану об'єкта в умовах неповноти інформації.

Напрямок дослідження економічної діагностики є виявлення проблем розвитку підприємства та перспективних шляхів їх розвитку, а також вивчення режимів функціонування самих об'єктів як окремих систем.

Важливо зазначити, що економічна та фінансова діагностика є складовими частинами економічного аналізу на підприємстві. Так, економічний аналіз дає можливість правильно оцінити роботу всього підприємства, тоді як діагностика:

- виявляє вагомі причини неефективної його діяльності;
- дає можливість покращити рівень всієї економічної роботи;
- підвищити ефективність виробництва за результатами економічного аналізу.

Важливого значення набуває діагностика за умов приватизації та ринкових відносин. Постає необхідність активної аналітичної роботи, бо саме економічна діагностика дає

можливість проаналізувати не тільки загальний стан діяльності підприємства, а й в розрізі напрямків щодо конкурентного середовища, виробничого потенціалу, конкурентоспроможності, економічної безпеки та можливості протистояння підприємствам-конкурентам.

Економічна та фінансова діагностика відноситься до групи інформаційно-аналітичних наук і є одним з напрямків економічного аналізу. Вона, використовуючи результати оперативного аналізу, охоплює прийоми та методи, які використовуються для обґрунтування рішень щодо регулювання виробництва та його планування. Крім того, результати діагностики використовуються для знаходження напрямків поглибленого попереднього та наступного аналізів роботи підприємства.

Головне завдання діагностики – виявити небажані кризові ситуації на підприємстві і запобігти їм сьогодні для ефективного функціонування підприємства в майбутньому.

Тому засоби і методи обґрунтування рішень є тим ланцюгом, який зв'язує теперішній стан з майбутнім.

Методологічну основу економічної діагностики складають аналітичні методи, які забезпечують комплексність і всебічність предмета, який досліджується, що в свою чергу дає можливість отримати адекватні висновки за показниками проведеної роботи.

Економічна діяльність підприємства характеризується численними показниками, які утворюють відповідну систему.

Найбільш широко в діагностиці використовуються кількісні та якісні показники.

Кількісні показники виражаються абсолютними величинами. До них відносяться: обсяги товарної та валової продукції; обсяг реалізації; чисельність працюючих; фонд заробітної плати; витрати ресурсів різних видів тощо.

Якісні показники є величинами відносними. Вони відображають економічну ефективність виробництва та його окремі фактори. До них відносять: зростання продуктивності праці; зниження собівартості продукції тощо.

До якісних показників належать також і ті, які відображають відношення кількісних показників між собою, наприклад, рентабельність виробництва, фондівіддача, якість продукції та інші.

Методика діагностики розробляється після визначення мети та комплексу завдань з виробничо-господарської діяльності підприємства.

Методика діагностики для підприємства включає:

1. Загальну методику діагностики основного та допоміжного виробництва, в якій передбачається:

- діагностика фінансового стану підприємства;
- діагностика організаційно-технічного розвитку підприємства;
- діагностика обсягів, якості та структури продукції;
- рейтингова оцінка діяльності окремих підрозділів та структурних одиниць підприємства.

2. Методику діагностики основного виробництва, яка здійснюється по структурних підрозділах та технологічних процесах.

3. Методику діагностики допоміжного виробництва.

У цій методиці розглядається діяльність допоміжних та обслуговуючих виробництв (наприклад, ремонтне, транспортне, складське господарство). Ці підрозділи є основними джерелами резервності.

Методичний апарат економічної та фінансової діагностики представлено її методикою, тобто, комплексом методів діагностики, використання яких в необхідній послідовності дозволяє одержати достовірні результати.

Для ефективного управління сучасним виробництвом велике значення мають інформаційні технології, які базуються на застосуванні автоматизованої обробки інформації за допомогою комп'ютерної техніки. Саме комп'ютери стали основою інформації, тому розглядати особливості формування і використання сучасної комп'ютерної діагностики

неможливо без врахування цієї обставини. Одним з різновидів інформації є економічна інформація, яка представляє дані, що відображають через систему натуральних, трудових та вартісних показників загальний характер виробничої діяльності.

Варто відмітити, що автоматизована обробка інформації потребує повної формалізації управлінських рішень. Тому вагоме значення для автоматизованої діагностики є формалізація її завдань. Це пов'язано з наступним:

- формалізація завдань полегшує їх наступну алгоритмізацію та програмування для автоматизованого розв'язування;
- формалізація дозволяє запобігти дублюванню, полегшує групування окремих завдань в окремі блоки для одночасної обробки інформації;
- формалізація дозволяє використовувати економіко-математичні методи дослідження.

Висока формалізація економічного явища сприяє широкому використанню можливостей обчислювальної техніки для розв'язування завдань управління виробництвом підприємства.

Використання в економічній діагностиці персональних комп'ютерів обумовлена їх незначною вартістю, високою продуктивністю, надійністю, простотою експлуатації та обслуговування, гнучкістю та автономним використанням, діалоговим режимом роботи.

Найбільш ефективною формою використання ПЕОМ в економічній та фінансовій діагностиці є створення на їх базі автоматизованих робочих місць.

На першому етапі вони функціонують в автономному режимі з використанням локальних баз даних. Найбільш ефективною формою їх використання в економічній та фінансовій діагностиці є їх об'єднання в єдину обчислювальну мережу, тобто автоматизовану систему управління підприємством.

До кожного автоматизованого робочого місця єдиної мережі висуваються

При організації економічної та фінансової діагностики в умовах використання автоматизованих робочих місць можливо досягнути таких результатів:

- збереження цілісності процесу аналізу в умовах децентралізації обробки інформації;
- поєднання процесу обробки інформації з процесом прийняття управлінських рішень;
- значної оперативності й дієвості діагностики.

До методики економічної та фінансової діагностики за умови автоматизації ставляться такі вимоги як системність, комплексність, оперативність, точність, прогресивність та динамічність.

Ольга ВАЙС

слухач магістратури

Тернопільський національний економічний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НА РІВНІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

У кожній установі, менеджери усіх рівнів, як керуючі особи, безпосередньо зустрічаються з так-званою «системою управління». І якщо працівники нижчих ланок змушені підлаштовуватися під правила інших, то вищі керівники мають змогу виробити власну систему контролю та організації усіма ресурсами на підприємстві.

Проте, слід зауважити, що обрана система управління буде ефективною лише у тому випадку, коли усі її елементи діятимуть злагоджено, утворюючи єдине ціле.

Універсальної системи управління не існує. Проте цей факт стає стимулом для багатьох вчених, які використовують власні знання і навички для пошуку шляхів покращення вже існуючих систем.